

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 827

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 19 octombrie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 491 din 30 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 ¹ din Codul de procedură civilă din 1865	2–4
Decizia nr. 492 din 30 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă	4–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
42. — Ordin al directorului Serviciului de Protecție și Pază privind conferirea Semnului onorific <i>În Serviciul Patriei</i> unor maiștri militari și subofițeri din Serviciul de Protecție și Pază	6
1.154/831. — Ordin al ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 3/1/2015 privind modelul de contract, metodologia de negociere, încheiere și monitorizare a modului de implementare și derulare a contractelor de tip cost-volum/cost-volum-rezultat	7–10
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	
Hotărârea din 5 aprilie 2016 în Cauza Guță Tudor Teodorescu împotriva României	11–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 491

din 30 iunie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865

Valer Dorneanu	— președinte
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, excepție ridicată de Magda Elena (Lupu) Demele în Dosarul nr. 9.865/245/2006/a8 al Tribunalului Sibiu — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.746D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că la dosarul cauzei părțile Matei Oghină, Lucia Oghină, Gheorghe Oghină și Lenuța Oghină au depus o cerere de judecare în lipsă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că asupra constituționalității textului de lege criticat Curtea s-a mai pronunțat, spre exemplu prin Decizia nr. 243 din 21 mai 2013.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 19 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 9.865/245/2006/a8, **Tribunalul Sibiu — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865**, excepție ridicată de Magda Elena (Lupu) Demele într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului formulat împotriva unei încheieri pronunțate de Judecătoria Sibiu prin care, în temeiul art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, s-a dispus suspendarea judecării cauzei pentru neîndeplinirea de către reclamantă a obligației de a face dovada achitării diferenței de onorariu stabilit definitiv pentru plata contravalorii unei expertize topografice efectuate.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență că dispozițiile legale criticate nu respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, respectiv nu întrunesc condițiile de claritate și precizie, în consecință nici criteriile de previzibilitate și accesibilitate, prin formularea generală a motivului de suspendare, și anume „*neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecării*”, precum și formularea generală a consecințelor neîndeplinirii obligațiilor stabilite de lege sau judecător, și anume „*împiedicarea desfășurării normale a procesului*”. Se mai arată că „deși reglementarea excesivă a instituției suspendării poate

duce la scurtarea proceselor, deci la accelerarea, în ansamblu, a soluționării proceselor, ea nu trebuie să încalce cerințele impuse de Constituție, privind calitatea actului de justiție”.

7. **Tribunalul Sibiu — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.

10. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, care au următorul conținut:

— Art. 155¹: „*Când constată că desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina părții reclamante, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecării, instanța poate suspenda judecata, arătând în încheiere care anume obligații nu au fost respectate. Dispozițiile art. 108³ sunt aplicabile.*”

La cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile la care se referă alin. 1 au fost îndeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua. Dispozițiile art. 155 alin. 2 se aplică în mod corespunzător.”

14. Dispozițiile legale criticate au fost abrogate prin art. 83 lit. a) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012. Având în vedere prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012 potrivit cărora „*Dispozițiile Codului de procedură civilă se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare*”, precum și Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a analiza dispozițiile legale criticate.

15. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 16 privind egalitatea în drepturi,

art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 124 privind înfăptuirea justiției și art. 126 privind instanțele judecătorești.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că în ipoteza textelor legale criticate suspendarea facultativă operează ca urmare a aprecierii oportunității ei de către instanța de judecată și poate fi dispusă când se constată că desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina părții reclamante, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecății. Încheierea prin care s-a dispus suspendarea va arăta care anume obligații nu au fost respectate, iar la cererea părții, judecata va fi reluată, dacă obligațiile au fost îndeplinite și aceasta poate continua.

17. Autoarea excepției de neconstituționalitate apreciază că textul de lege criticat nu întrunește condițiile de claritate și precizie, întrucât nu reglementează explicit și detaliat sintagma „*împiedicarea desfășurării normale a judecății*” ori „*neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite în cursul judecății*”. Apreciază că, fără a se stabili prin lege un catalog de obligații care să ducă la suspendarea procesului, sintagma „*împiedicarea desfășurării normale a judecății*” lasă la aprecierea instanței dispunerea măsurii suspendării procesului.

18. Referitor la această critică, Curtea reține că art. 155¹ alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865 se referă la neîndeplinirea unor obligații procesuale legale sau stabilite de instanță. De altfel, Curtea observă că textul legal criticat prevede faptul că instanța, prin încheierea de suspendare, va arăta care anume obligații nu au fost respectate, astfel încât nu se poate considera că textul legal este imprecis.

19. În legătură cu principiul previzibilității normei legale instanța europeană a statuat, de exemplu prin Hotărârea din 20 mai 1999, pronunțată în Cauza *Rekvenyi împotriva Ungariei*, paragraful 34, că previzibilitatea consecințelor ce decurg dintr-un act normativ determinat nu poate avea o certitudine absolută, întrucât, oricât de dorită ar fi aceasta, ea ar da naștere unei rigidități excesive a reglementării. În Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, instanța europeană a arătat că însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul textului de lege, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi. Previzibilitatea legii nu se opune ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune. Totodată, din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație. Interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depind de practică (hotărârile din 25 mai 1993 și din 20 mai 1999, pronunțate în cauzele *Kokkinakis împotriva Greciei*, paragraful 40, și *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 31). Funcția decizională acordată instanțelor servește tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținând cont de evoluțiile practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coerent.

20. În continuare, Curtea reține că legiuitorul, prin normele criticate, a urmărit soluționarea cu celeritate a proceselor prin degrevarea instanțelor de judecată de cauze a căror desfășurare a fost îngreunată prin atitudinea procesuală a părților. Potrivit art. 129 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, părțile au îndatorirea să urmărească desfășurarea și să finalizeze procesul. De aceea, textele legale criticate nu încalcă drepturile fundamentale invocate de autoarea excepției de

neconstituționalitate, ci dau expresie dreptului la un proces echitabil, astfel cum se interpretează prin prisma art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale potrivit căruia judecarea cauzei trebuie să se facă într-un termen rezonabil.

21. Astfel, Curtea observă că legea procesuală din 1865 reglementează condițiile în care se exercită și se îndeplinesc drepturile și obligațiile procesuale, recunoscute părților, precum și consecințele nerespectării acestora, o astfel de reglementare fiind și cea cuprinsă în art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865, care a fost edictat în scopul de a asigura egalitatea de tratament a părților în proces, exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor potrivit legii, precum și celeritatea în desfășurarea activității de judecată.

22. În continuare, Curtea reține că prin Decizia nr. 426 din 21 octombrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.229 din 21 decembrie 2004, a statuat că nu poate fi primită susținerea potrivit căreia suspendarea judecății în temeiul textului legal criticat ar conduce la încălcarea principiilor egalității în drepturi, accesului liber la justiție sau dreptului la un proces echitabil, dat fiind că reglementarea procesuală menționată operează în mod egal pentru toți justițiabilii aflați în situația prevăzută de textul de lege.

23. Totodată, Curtea reține că nici dreptul la apărare nu este încălcat, întrucât textul legal criticat nu conține norme care prin natura lor să îngreuească autoarei excepției de neconstituționalitate posibilitatea de a se apăra, aceasta având posibilitatea de a se prevala de toate garanțiile dreptului la apărare în cadrul unui proces echitabil.

24. Art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865 instituie suficiente garanții pentru asigurarea accesului liber la justiție, întrucât încheierea de suspendare trebuie să prevadă care anume obligații nu au fost respectate, aceasta fiind supusă controlului judecătoresc în condițiile legii, iar la cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile respective au fost îndeplinite.

25. De asemenea, Curtea mai constată că prin Decizia nr. 1.385 din 29 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 15 decembrie 2009, a statuat că textele criticate reprezintă norme de procedură, iar, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are deplina libertate de a stabili competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată, evident, cu respectarea Legii fundamentale. Având în vedere că, potrivit art. 129 din Legea fundamentală, „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”, iar, potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție, „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, Curtea reține că normele juridice nu există izolat, ci ele trebuie raportate la întreg ansamblul normativ din care fac parte, întrucât întreruperea soluționării acțiunii unei persoane nu poate rămâne în afara controlului judecătoresc, soluția contrară echivalând cu refuzul accesului la justiție, așadar cu încălcarea unei norme constituționale. Or, în aceste condiții determinarea incidenței art. 282 alin. 2 sau art. 244¹ alin. 2 din Codul de procedură civilă din 1865 revine instanțelor judecătorești în vederea stabilirii căii de atac împotriva încheierii de suspendare a judecății, activitatea de aplicare în concret a normelor legale reprezentând atributul exclusiv al instanțelor de judecată. În ipoteza existenței unei practici judiciare diferite, respectiv o interpretare și aplicare neunitară a legii de către toate instanțele judecătorești, revine Înaltei Curți de Casație și Justiție competența unificării acesteia.

26. Celelalte aspecte învederate de autoarea excepției de neconstituționalitate, cum ar fi stabilirea corectă a onorariului expertului, interconexiunea dintre expertiză și suspendare ori diferențierea între neîndeplinirea unor obligații care duc la sancționarea justițiabilului prin amenzi și despăgubiri, pe de o parte, și cele care duc la suspendare, pe de altă parte, nu reprezintă probleme de constituționalitate, ci de aplicare și interpretare a normelor legale de către instanțele judecătorești.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Magda Elena (Lupu) Demele în Dosarul nr. 9.865/245/2006/a8 al Tribunalului Sibiu — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 155¹ din Codul de procedură civilă din 1865 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Sibiu — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 iunie 2016.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 492

din 30 iunie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea CEZ Vânzare — S.A. din București în Dosarul nr. 5.002/311/2014 al Judecătoriei Slatina și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.767D/2015.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că asupra constituționalității textului de lege criticat Curtea s-a mai pronunțat, spre exemplu prin Decizia nr. 337 din 30 aprilie 2015 sau Decizia nr. 143 din 12 martie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 12 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 5.002/311/2014, **Judecătoria Slatina a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Societatea CEZ Vânzare — S.A. din

București într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de obligare a pârâtului la plata unei sume de bani reprezentând consum de energie electrică și penalități.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență că dispozițiile legale criticate încalcă criteriile de precizie, claritate și previzibilitate, criteriile impuse chiar de jurisprudența Curții Constituționale și de cea a Curții Europene a Drepturilor Omului.

6. Se arată că în stabilirea cuantumului onorariilor de curator nu există criterii obiective de apreciere, general aplicabile la nivelul întregului sistem judiciar, aspect ce creează diferențe de tratament juridic față de justițiabilii din diferite zone ale țării. Așadar, justițiabilii din diferite zone ale țării sunt puși în situația de a achita onorarii de curator pe care judecătorii le stabilesc mai degrabă în funcție de situația economică a zonei, creând un sentiment de inechitate în aplicarea legii. Orice obligație legală materială care s-ar putea stabili de către instanțe în sarcina justițiabililor ar trebui să aibă criterii legale de apreciere unitare la nivelul întregii țări, pentru a nu se crea inechități în gestionarea actului de justiție.

7. **Judecătoria Slatina** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. Motivele învederate de autorul excepției de neconstituționalitate vizează maniera în care instanțele au interpretat și aplicat legea, practică ce nu poate atrage caracterul neconstituțional al dispoziției legale criticate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Guvernul apreciază** că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care au următorul conținut: „*Remunerarea provizorie a curatorului astfel numit se fixează de instanță, prin încheiere, stabilindu-se totodată și modalitatea de plată. La cererea curatorului, odată cu încetarea calității sale, ținându-se seama de activitatea desfășurată, remunerarea va putea fi majorată.*”

13. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi și art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil astfel cum se interpretează prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că prin Decizia nr. 34 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 147 din 27 februarie 2015, paragrafele 19—20, a reținut că instituția curatei speciale a fost extinsă, fiind evident că această instituție, așa cum este legiferată în Codul de procedură civilă, este menită să dea eficiență art. 24 din Constituție, dreptul la apărare fiind asigurat în plenitudinea sa. Astfel, această instituție vine să protejeze interesele celor chemați în judecată și care nu au capacitatea de exercițiu a drepturilor civile, intrând în această categorie nu numai minorii și interzișii — persoane fizice, ci și persoanele juridice ori entitățile prevăzute la art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

15. Potrivit art. 167 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în situația în care reclamantul învederează, motivat, că, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a reușit să afle domiciliul pârâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, instanța va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate. Ca atare, citarea prin publicitate nu are loc *de plano*, ci este o acțiune subsecventă demersurilor nereușite efectuate în sensul aflării domiciliului pârâtului sau a unui alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii. Însă, în cazul în care instanța încuviințează citarea părții pârâte prin publicitate, este obligată să numească un curator dintre avocații baroului, potrivit art. 58 din același cod, care va fi citat la dezbateri pentru reprezentarea intereselor pârâtului [art. 167 alin. (3)]: „*Odată cu încuviințarea citării prin publicitate, instanța va numi un curator dintre avocații baroului, potrivit art. 58, care va fi citat la dezbateri pentru reprezentarea intereselor pârâtului*”. Astfel, legiuitorul a extins protecția prevăzută la art. 58 alin. (1) din Codul de procedură civilă și asupra celor chemați în judecată și al căror domiciliu, cu toate eforturile depuse, nu a putut fi identificat.

16. Prin Decizia nr. 288 din 28 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 527 din 15 iulie 2015, paragrafele 17 și 18, Curtea a reținut că, potrivit art. 48 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, avansarea remunerăției curatorului special numit de instanță în condițiile art. 58 și 167 din Codul de procedură civilă este în sarcina persoanei ale cărei interese sunt ocrotite prin numirea curatorului. Instanța poate stabili, însă, prin încheierea prevăzută de art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ca avansarea remunerăției curatorului să se facă de cealaltă parte, când o asemenea măsură este în interesul continuării

procesului. În mod excepțional, în cazuri urgente, care nu suferă amânare, instanța va încuviința avansarea remunerăției convenite curatorului special din bugetul statului, iar sumele avansate din bugetul statului cu titlu de remunerare pentru curatorul special constituie cheltuieli judiciare și vor fi puse în sarcina părții care pierde procesul [art. 49 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013]. Partea care avansează sumele cu titlu de remunerare a curatorului special are protecția drepturilor procesuale, nefiindu-i limitat accesul la justiție, întrucât la finalul judecării aceste sume ce reprezintă remunerarea curatorului special se includ în cheltuielile de judecată și vor fi puse în sarcina părții care pierde procesul [art. 48 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013]. Având în vedere cele expuse, prevederile criticate nu aduc atingere dispozițiilor art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1) și art. 24 din Legea fundamentală, fiind o transpunere a dispozițiilor constituționale privind garantarea dreptului la apărare și nu o piedică împotriva accesului la justiție, aplicându-se deopotrivă tuturor celor aflați în ipoteza normelor referitoare la instituția curatei speciale.

17. Pentru argumentele expuse Curtea nu a reținut încălcarea prevederilor art. 21 și art. 24 din Constituția României, precum și ale art. 6 și art. 17 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

18. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

19. Distinct de cele reținute în deciziile menționate, Curtea observă că, în prezenta cauză, din susținerile autoarei excepției de neconstituționalitate reiese faptul că motivele arătate vizează chestiuni din practica instanțelor de judecată, ceea ce ține de aplicarea și interpretarea legii de către acestea.

20. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut prin hotărârile din 25 mai 1993 și din 20 mai 1999, pronunțate în cauzele *Kokkinakis împotriva Greciei*, paragraful 40, și *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 31, că, din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație. Interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depind de practică.

21. Curtea reține că dispozițiile art. 58 din Codul de procedură civilă reglementează situațiile în care se impune numirea curatorului special, modul de numire, precum și aspecte legate de remunerarea acestuia. Astfel cum s-a arătat în paragraful 16 al prezentei decizii dispozițiile art. 58 din Codul de procedură civilă se completează cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 sub aspectul persoanelor în sarcina cărora intră avansarea plății onorariului convenit curatorului special desemnat de instanță sau a situațiilor în care aceste sume sunt avansate din bugetul statului sau rămân în sarcina acestuia. Faptul că textul legal criticat nu stabilește plafoane minime și maxime ale onorariului curatorului special nu conduce la neconstituționalitatea acestuia. Pentru a se evita aplicarea divergentă a modului de stabilire a cuantumului onorariului curatorului special de către instanțele judecătorești revine Misterului Justiției, potrivit art. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 29 iunie 2009, ca prin politica sa de cooperare interinstituțională cu Uniunea Națională a Barourilor din România să inițieze demersurile necesare pentru determinarea unitară a cuantumului onorariului în funcție de natura cauzelor în care este desemnat un curator special.

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea CEZ Vânzare — S.A. din București în Dosarul nr. 5.002/311/2014 al Judecătorei Slatina și constată că dispozițiile art. 58 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Slatina și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 iunie 2016.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

ORDIN

privind conferirea Semnului onorific *În Serviciul Patriei* unor maiștri militari și subofițeri din Serviciul de Protecție și Pază

Având în vedere dispozițiile art. 6 din Legea nr. 574/2004 privind Semnul onorific *În Serviciul Patriei* pentru maiștri militari, subofițeri și funcționari publici cu statut special, cu grade profesionale echivalente cu gradele de maiștri militari și subofițeri, cu modificările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 4 alin. (1) lit. f) din aceeași lege,

directorul Serviciului de Protecție și Pază emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 15 ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 20 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, maiștrilor militari și subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se conferă Semnul onorific *În Serviciul Patriei*, pentru 25 de ani de activitate în domeniile apărării, ordinii publice și siguranței naționale, subofițerilor prevăzuți în anexa nr. 3.

Art. 4. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 decembrie 2016 și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul Serviciului de Protecție și Pază,
Lucian-Silvan Pahonțu

București, 14 octombrie 2016.

Nr. 42.

*) Anexele nr. 1—3 nu se publică, deoarece sunt informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
Nr. 1.154 din 14 octombrie 2016

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE
Nr. 831 din 5 octombrie 2016

ORDIN
pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății
și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 3/1/2015
privind modelul de contract, metodologia de negociere, încheiere și monitorizare
a modului de implementare și derulare a contractelor de tip cost-volum/cost-volum-rezultat

Având în vedere:

- titlul VIII — Asigurările sociale de sănătate din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
  - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015;
  - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2014 privind stabilirea unor măsuri financiare în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative, cu completările ulterioare;
  - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și alte măsuri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 171/2015, cu modificările și completările ulterioare;
  - Referatul de aprobare al Ministerului Sănătății nr. VVV 4.923 din 14 octombrie 2016 și al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. DG 1.735 din 5 octombrie 2016,
- în temeiul dispozițiilor art. 291 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 17 alin. (5) din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății și președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate emit următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 3/1/2015 privind modelul de contract, metodologia de negociere, încheiere și monitorizare a modului de implementare și derulare a contractelor de tip cost-volum/cost-volum-rezultat, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 14 ianuarie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În condițiile menționate la alin. (2), pentru fiecare reprezentant al autorităților și al instituțiilor din cadrul comisiei va fi numit câte un membru supleant.”

2. La articolul 1, alineatele (3) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Persoanele nominalizate în condițiile alin. (1), (2) și (2¹) au obligația să respecte regimul juridic al incompatibilităților și conflictului de interese, potrivit legii.

.....
(7) Persoanele nominalizate în condițiile alin. (2) și (2¹) poartă răspunderea pentru conformitatea și legalitatea constatărilor și recomandărilor înscrise în procesele-verbale de negociere/de reluare a negocierii și pentru respectarea reglementărilor legale specifice.”

3. Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — (1) Contractele cost-volum/cost-volum-rezultat se pot încheia în limita fondurilor obținute din excluderea și/sau modificarea procentului de compensare a unor medicamente incluse în lista mai sus menționată, din aplicarea unor politici farmaceutice, din sumele rezultate ca urmare a schimbărilor modelelor terapeutice, precum și din sume suplimentare alocate în bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în condițiile legii.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), în anul 2016 se pot încheia contracte cost-volum/cost-volum-rezultat din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, în limita creditelor de angajament aprobate în anexa la acesta.

(3) Suma în limita căreia se încheie contractele cost-volum/cost-volum-rezultat, prevăzută la alin. (1) și (2), se alocă pentru medicamentele care îndeplinesc criteriile de priorizare aplicate în ordinea prevăzută la art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, în vederea asigurării unui echilibru prudent în ceea ce privește consumul de medicamente.”

4. La articolul 3, alineatele (2), (3) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) În vederea inițierii procesului de negociere, deținătorii autorizațiilor de punere pe piață/reprezentanții legali ai acestora menționați la art. 1 alin. (1) depun la sediul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data emiterii deciziei de includere condiționată în Listă sau de la data soluționării contestațiilor formulate de aceștia împotriva acestei decizii, în atenția comisiei prevăzute la art. 1, o cerere prin care își exprimă disponibilitatea pentru începerea procesului de negociere însoțită de decizia emisă de Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale prin care s-a stabilit includerea condiționată a medicamentului în Listă.

(3) În termen de 5 zile lucrătoare de la data publicării pe site-ul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate www.cnas.ro a numărului de pacienți eligibili comunicat în condițiile art. 4 alin. (3), persoanele prevăzute la alin. (2) depun la sediul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în completarea cererii prin care își exprimă disponibilitatea pentru începerea procesului de negociere, propunerea deținătorilor autorizațiilor de punere pe piață/reprezentanților legali ai acestora menționați la art. 1 alin. (1), cu privire la elementele prevăzute la art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, care stau la baza negocierii și încheierii contractelor cost-volum/cost-volum-rezultat, precum și analiza estimată a costurilor previzionate ale terapiei calculate pe o perioadă de 12 luni și fundamentată pe următoarele criterii: numărul de pacienți contractabili din pacienții eligibili pentru tratament,

costul total anual al tratamentului cu medicamentul pentru care s-a stabilit includerea condiționată în Listă și costul efectiv/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie suportat din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate prin raportare la elementele prevăzute la art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015.

.....
 (5) Ca urmare a cererilor depuse, comisia prevăzută la art. 1, pentru medicamentele care îndeplinesc criteriile de prioritizare prevăzute la art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, în limita sumei prevăzute la art. 2 alin. (2) și pe baza informațiilor comunicate de comisiile de specialitate ale Ministerului Sănătății prevăzute la art. 4 alin. (3), stabilește începerea/neînceperea procesului de negociere și comunică solicitanților, în termen de 5 zile lucrătoare de la data ședinței comisiei, decizia comisiei cu privire la începerea/neînceperea procesului de negociere.”

5. La articolul 3, după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alineatul (7), cu următorul cuprins:

„(7) Medicamentele care îndeplinesc criteriile de prioritizare prevăzute la art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, dar pentru care, pe aceeași indicație/arie terapeutică există în derulare un contract cost-volum/cost-volum-rezultat, pot face obiectul procesului de negociere, la reluarea procesului de negociere pe indicația/aria terapeutică aferentă medicamentelor pentru care au fost încheiate contracte de tip cost-volum/cost-volum-rezultat.”

6. După articolul 3 se introduce un nou articol, articolul 31, cu următorul cuprins:

„Art. 31. — (1) Anterior, dar nu mai târziu de 10 zile lucrătoare de la încetarea perioadei de valabilitate a contractelor cost-volum/cost-volum-rezultat, în limita sumei prevăzute la art. 2 alin. (3), pe site-ul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate www.cnas.ro se publică anunțul de reluare a procesului de negociere pe indicațiile/ariile terapeutice aferente medicamentelor pentru care au fost încheiate contracte de tip cost-volum/cost-volum-rezultat.

(2) În vederea reluării procesului de negociere, deținătorii autorizațiilor de punere pe piață/reprezentanții legali ai acestora a medicamentelor pentru care a fost emisă de Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale decizia de includere condiționată în Listă pe indicația/aria terapeutică pentru care se reia procesul de negociere depun la sediul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data publicării anunțului pe site-ul CNAS, în atenția comisiei prevăzute la art. 1, o cerere prin care își exprimă disponibilitatea pentru reluarea procesului de negociere.

(3) Cererea va fi însoțită de documentele prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3).

(4) Comisia prevăzută la art. 1 se întrunește pentru analizarea cererilor depuse în vederea reluării procesului de negociere, în termen de 5 zile lucrătoare de la data expirării termenului prevăzut la alin. (2).

(5) Ca urmare a cererilor depuse, comisia prevăzută la art. 1 stabilește reluarea procesului de negociere pentru medicamentele pentru care s-a solicitat reluarea procesului de negociere în condițiile prevăzute la alin. (2) și (3), precum și pentru medicamentele prevăzute la art. 3 alin. (7) și comunică solicitanților, în termen de 5 zile lucrătoare de la data ședinței

comisiei, decizia cu privire la începerea/neînceperea procesului de reluare a negocierii.

(6) Deciziile cu privire la neînceperea procesului de reluare a negocierii pot fi contestate de persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1) în termen de 10 zile calendaristice de la data comunicării acestora. Contestățiunile se soluționează de către comisia prevăzută la art. 5, prin emiterea unui act administrativ comunicat contestatarilor în termen de 30 de zile de la data înregistrării acestora la Casa Națională de Asigurări de Sănătate.”

7. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — (1) Fac obiectul procesului de negociere, respectiv al procesului de reluare a negocierii următoarele elemente:

- a) numărul de pacienți contractabili față de numărul de pacienți eligibili;
- b) numărul de unități terapeutice pe formă farmaceutică și concentrație;
- c) teste de diagnosticare și monitorizare cu semnificație prognostică, după caz;
- d) indicatori de rezultat, după caz.

(2) În vederea negocierii indicatorilor de rezultat, în condițiile art. 278 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate se constituie comisii de experți pe fiecare arie terapeutică aferentă medicamentelor pentru care se negociază contracte cost-volum-rezultat.

(3) Comisiile menționate la alin. (2) pun la dispoziția comisiei de negociere prevăzute la art. 1 criteriile care vor sta la baza negocierii/reluării negocierii indicatorilor de rezultat pe fiecare medicament din cadrul ariei terapeutice specifice, respectiv criteriile de includere/excludere a pacienților în/din tratament și criteriile de evaluare a rezultatului medical. Criteriile se aprobă prin ordin al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și se publică pe pagina web a acesteia la adresa www.cnas.ro

(4) Numărul de pacienți eligibili pentru fiecare indicație/arie terapeutică în parte aferentă medicamentelor pentru care s-a emis decizie de includere condiționată în listă, precum și încadrarea medicamentelor în criteriile de prioritizare prevăzute la art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, se comunică de către comisiile de specialitate ale Ministerului Sănătății în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării.

(5) Rezultatele finale ale negocierii, respectiv ale reluării procesului de negociere vor fi consemnate în procese-verbale de negociere/procese-verbale de reluare a negocierii semnate de membrii comisiei prevăzute la art. 1 și de deținătorii autorizațiilor de punere pe piață/reprezentanții legali ai acestora menționați la art. 1 alin. (1) și vor cuprinde în mod obligatoriu următoarele elemente:

- a) tipul de contract;
- b) denumirea comună internațională (DCI);
- c) denumirea comercială (DC);
- d) forma farmaceutică și concentrația;
- e) forma de ambalare;
- f) indicația pentru care a fost evaluat și a fost emisă decizia de includere condiționată în Listă;
- g) perioada de administrare/număr de cicluri de tratament;
- h) doze (minim, maxim, DDD);
- i) numărul de pacienți contractabili și numărul de pacienți eligibili;

j) numărul de unități terapeutice negociate;
 k) teste de diagnosticare și monitorizare cu semnificație prognostică, după caz;
 l) indicatorii de rezultat, după caz;
 m) procentul aplicat la valoarea consumului trimestrial;
 n) prețul cu amănuntul maximal cu TVA și fără TVA și/sau prețul cu ridicata maximal din CANAMED-ul valabil la finalizarea procesului de negociere ce va fi luat în calcul la stabilirea valorii consumului trimestrial, atât pe forma de ambalare, cât și pe unitatea terapeutică, care rămâne același pe durata contractului. Prețul de referință/Prețul de decontare suportat din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate aferent medicamentelor ce fac obiectul contractelor cost-volum/cost-volum-rezultat se stabilește în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

o) perioada de derulare a contractului;
 p) costul efectiv/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie suportat de CNAS din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate ca urmare a negocierii/reluării procesului de negociere stabilit ca diferență între costul tratamentului/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie raportat la volumele negociate și prețul cu amănuntul maximal cu TVA și/sau prețul cu ridicata maximal pe unitatea terapeutică, la care se adaugă TVA și costul tratamentului/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie raportat la volumele negociate, prețul cu amănuntul maximal fără TVA și/sau prețul cu ridicata maximal pe unitatea terapeutică și procentul aplicat la valoarea consumului trimestrial.”

8. Articolul 5 se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — (1) În situația în care părțile implicate în procesul de negociere, respectiv de reluare a procesului de negociere nu finalizează negocierea în termen de maximum 3 luni de la data inițierii procesului de negociere/reluare a negocierii, deținătorii autorizațiilor de punere pe piață/reprezentanții legali ai acestora menționați la art. 1 alin. (1) pot solicita reevaluarea rezultatelor negocierii/reluare a negocierii, care va fi realizată de o comisie formată din 5 reprezentanți, respectiv câte un reprezentant desemnat de Ministerul Sănătății, Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și 3 reprezentanți desemnați de Casa Națională de Asigurări de Sănătate. Acest proces se definitivează prin încheierea unui proces-verbal semnat de părți în care va fi menționat în mod expres rezultatul reevaluării.

(2) În condițiile în care, în urma reevaluării menționate la alin. (1), părțile nu ajung la un consens, nu se încheie contracte cost-volum/cost-volum-rezultat, iar medicamentele nu vor fi incluse în Listă.

(3) În situația în care, pe parcursul negocierii/reluării procesului de negociere, în termenul maxim prevăzut la alin. (1), Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale a emis decizie de includere condiționată în Listă pentru un medicament pe ariile/indicațiile terapeutice aferente medicamentelor ce fac obiectul negocierii/reluării procesului de negociere, iar deținătorul de autorizație de punere pe piață/reprezentantul legal al acestuia depune în atenția comisiei prevăzute la art. 1 o cerere prin care își exprimă disponibilitatea pentru începerea procesului de negociere însoțită de documentele prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3), se vor aplica în mod corespunzător prevederile art. 3 alin. (5) și ale art. 31 alin. (5).

(4) În situația în care comisia prevăzută la art. 1 comunică solicitantului decizia cu privire la începerea procesului de negociere în cadrul procesului de negociere/reluare a negocierii, termenul prevăzut la alin. (1) se prelungește cu maximum 30 de zile de la data la care s-ar fi împlinit termenul maxim prevăzut la alin. (1).

(5) În situația în care medicamentul este deja inclus în Listă, iar părțile nu ajung la un consens ca urmare a procesului de reluare a negocierii, medicamentul va fi exclus din Listă la finalizarea tratamentului pentru toți pacienții eligibili incluși oricând pe perioada derulării contractelor de tip cost-volum/cost-volum-rezultat în baza căruia medicamentul a fost inclus condiționat în Listă, inclusiv pentru tratamentul administrat efectiv după încetarea valabilității contractului pentru fiecare dintre pacienții respectivi. Până la finalizarea tratamentului, drepturile și obligațiile părților la contractul cost-volum/cost-volum-rezultat vor produce în continuare efecte, inclusiv ulterior finalizării tratamentului cu privire la obligațiile născute anterior acestui moment.

(6) La finalizarea procesului de reluare a negocierii și aplicarea prevederilor art. 12 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, medicamentele care sunt incluse în Listă și care nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 12 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 184/2015, se exclud din Listă la finalizarea tratamentului pentru toți pacienții eligibili incluși oricând pe perioada derulării contractelor de tip cost-volum/cost-volum-rezultat, inclusiv pentru tratamentul administrat efectiv după încetarea valabilității contractului pentru fiecare dintre pacienții respectivi. Până la finalizarea tratamentului, drepturile și obligațiile părților la contractul cost-volum/cost-volum-rezultat vor produce în continuare efecte, inclusiv ulterior finalizării tratamentului cu privire la obligațiile născute anterior acestui moment.”

9. La articolul 6 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) extrasul din CANAMED, valabil la data finalizării procesului de negociere;”

10. La articolul 6, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) În situația în care medicamentul este deja inclus în Listă, ca urmare a finalizării procesului de reluare a negocierii, contractele de tip cost-volum/cost-volum-rezultat intră în vigoare la data semnării acestora de către părți.”

11. La articolul 7, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) Rezultatele finale ale renegocierii se consemnează într-un proces-verbal de renegociere semnat de membrii comisiei prevăzute la art. 1 și de deținătorii autorizațiilor de punere pe piață/reprezentanții legali ai acestora menționați la art. 1 alin. (1), care va cuprinde procentul aplicat la valoarea consumului trimestrial și elementele renegociate prevăzute în contract, așa cum sunt definite la art. 4 alin. (1) lit. a) și b), după caz.

(2²) În termen de maximum 10 zile lucrătoare de la încheierea procesului-verbal de renegociere, Casa Națională de Asigurări de Sănătate sau, după caz, Casa Națională de Asigurări de Sănătate și Ministerul Sănătății, pentru medicamentele incluse condiționat în programele naționale de sănătate derulate de Ministerul Sănătății, elaborează Actul adițional la contractul cost-volum/cost-volum-rezultat.”

12. În anexă, la punctul 2.2, după ultimul paragraf se introduce un nou paragraf, cu următorul cuprins:

„— creditelor de angajament aprobate în bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în condițiile legii”.

13. În anexă, punctul 7.1 se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:

„7.1. Prevederile prezentului contract intră în vigoare la data de 1 a lunii următoare celei în care prin hotărâre a Guvernului a fost introdus medicamentul în Lista cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate și sunt valabile până la împlinirea termenului de 12 luni calculat începând cu luna în care s-a eliberat prima prescripție medicală cu medicamentul ce face obiectul prezentului contract.”

Ministrul sănătății,
Vlad Vasile Voiculescu

14. În anexă, punctul 14 se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:

„14. Amendamente

14.1. În condițiile apariției unor noi acte normative în materie, care intră în vigoare pe durata derulării prezentului contract, clauzele contrare se vor modifica și se vor completa în mod corespunzător.

14.2. Completarea și modificarea prezentului contract pot fi făcute numai cu acordul scris al părților semnatare prin act adițional.”

15. Anexa nr. 2 la contract se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezentul ordin.

Art. II. — Direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Sănătății și ale Casei Naționale de Asigurări de Sănătate vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,
Gheorghe-Radu Țibichi

ANEXĂ
(Anexa nr. 2 la contract)

Modalitatea de calcul al contribuției trimestriale

1. Se vor specifica pentru fiecare medicament din anexa nr. 1 la contract elementele consemnate în procesul-verbal de negociere:

- numărul de pacienți contractabili și numărul de pacienți eligibili;
- numărul de unități terapeutice negociate;
- prețul cu amănuntul maximal cu TVA (PVA) din CANAMED-ul valabil la finalizarea procesului de negociere pe UT/ambalaj;
- PVA din CANAMED-ul valabil la finalizarea procesului de negociere pe UT/ambalaj, fără taxa pe valoarea adăugată;
- prețul cu ridicata maximal din CANAMED-ul valabil la finalizarea procesului de negociere pe UT/ambalaj;
- procentul aplicat la valoarea consumului trimestrial;
- teste de diagnosticare și monitorizare cu semnificație prognostică, după caz;
- indicatorii de rezultat, după caz.
- costul efectiv/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie suportat din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate ca urmare a negocierii/reluării procesului de negociere stabilit ca diferență între costul tratamentului/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie raportat la volumele negociate și prețul cu amănuntul maximal cu TVA și/sau prețul cu ridicata pe unitatea terapeutică la care se adaugă TVA și costul tratamentului/pacient/an sau schemă terapeutică/cicluri de terapie raportat la volumele negociate, prețul cu amănuntul maximal fără TVA și/sau prețul cu ridicata maximal pe unitatea terapeutică și procentul aplicat la valoarea consumului trimestrial.

NOTĂ:

PVA și/sau prețul cu ridicata maximal rămân aceleași pe durata contractului. Prețul de referință/Prețul de decontare suportat din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, aferent medicamentelor ce fac obiectul contractelor cost-volum/cost-volum-rezultat, se stabilește în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

2. Contribuția trimestrială datorată de DAPP se calculează prin aplicarea procentului la valoarea consumului trimestrial. Valoarea consumului trimestrial se calculează prin înmulțirea prețului cu amănuntul maximal fără TVA/prețul cu ridicata maximal prevăzut în contract cu volumul de medicamente consumate trimestrial în limita volumelor stabilite prin contractele cost-volum/cost-volum-rezultat.

3. Pentru volumele de medicamente consumate, care, cumulate trimestrial, depășesc volumele de medicamente stabilite prin contract, DAPP datorează asupra diferenței dintre aceste volume valoarea integrală a consumului de medicamente fără TVA.

4. DAPP suportă integral valoarea consumului de medicamente aferentă pacienților pentru care nu a fost înregistrat rezultatul medical, astfel cum a fost definit prin contract (Se utilizează numai pentru contractele cost-volum-rezultat.).

5. Criteriile de includere/excludere a pacienților în tratament și criteriile de evaluare a rezultatului medical, aprobate prin ordin al președintelui CNAS, se constituie în anexe la contract (Se utilizează numai pentru contractele cost-volum-rezultat.).

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA

HOTĂRÂREA

din 5 aprilie 2016

în Cauza Guță Tudor Teodorescu împotriva României

Strasbourg
(Cererea nr. 33.751/05)
Definitivă din 5 iulie 2016

Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă. În Cauza Guță Tudor Teodorescu împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din András Sajó, președinte, Vincent A. De Gaetano, Boštjan M. Zupančič, Nona Tsotsoria, Paulo Pinto de Albuquerque, Krzysztof Wojtyczek, Iulia Antoanella Motoc, judecători, și Fatoș Aracı, grefier adjunct de secție, după ce a deliberat în camera de consiliu la 1 martie 2016, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 33.751/05 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant român, domnul Guță Tudor Teodorescu („reclamantul”), a sesizat Curtea la 15 august 2005, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de domnul V. Zorcă, avocat în București. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul a pretins că neluarea de măsuri de către autoritățile publice pentru a emite și valida în timp util deciziile prin care să îi acorde compensații pentru proprietățile pierdute din provincii care au făcut anterior parte din România, urmată de refuzul instanțelor interne de a-i acorda o actualizare pentru despăgubirea datorată, i-a cauzat o pierdere financiară semnificativă, cu încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

4. La 7 iulie 2009, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

A. Procedura administrativă

5. La 8 aprilie 1998, reclamantul a solicitat Comisiei Municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 (comisia județeană) să îi acorde o compensație pentru o proprietate deținută de autorii săi și preluată de statul bulgar. La 15 decembrie 2000, comisia a emis o hotărâre care propunea plata unei despăgubiri în valoare de 2 013 957 441 ROL (aproximativ 88 000 EUR la momentul respectiv).

6. Respectiva hotărâre, conform legii, trebuia să fie validată de o comisie centrală în termen de 60 de zile. Întrucât comisia centrală nu a emis nicio hotărâre, reclamantul a introdus o acțiune în justiție cu scopul de a obliga comisia centrală să acționeze conform legii. Reclamantul a solicitat, de asemenea, ca sumele acordate de comisia județeană să fie actualizate la rata inflației în momentul efectuării plății.

Acțiunea formulată de reclamant a fost respinsă la 17 februarie 2002 de Tribunalul București, care a considerat că termenul de 60 de zile nu este obligatoriu, ci mai degrabă un termen de recomandare. De asemenea, instanța a considerat că actualizarea sumelor acordate era într-adevăr prevăzută de

art. 8 alin. (3) din lege, dar că orice actualizare urma să fie făcută la momentul în care plata era efectiv făcută, odată ce comisia centrală valida sau nu hotărârea comisiei județene.

7. La 23 iunie 2003, Curtea de Apel București a admis cererea reclamantului și a ordonat comisiei centrale să emită o hotărâre care să valideze sau nu propunerea făcută de comisia județeană la 15 decembrie 2000. Instanța a considerat că cererea privind actualizarea sumelor acordate cu titlu de compensație urma să fie examinată în timpul etapei de aplicare a legii.

8. La 29 august 2003, comisia centrală a validat hotărârea comisiei județene din 15 decembrie 2000.

9. Despăgubirea, reprezentând la acel moment aproximativ 54 000 EUR, a fost plătită reclamantului la 22 noiembrie 2003.

B. Proceduri judiciare

10. Nemulțumit de hotărârea comisiei centrale, la 13 decembrie 2003, reclamantul a introdus o acțiune în justiție cu scopul de a obține o actualizare a sumei inițiale pentru a ține seama de rata inflației între data la care a fost stabilită compensația de către comisia județeană și data plății efective.

11. Printr-o hotărâre din 16 aprilie 2004, Tribunalul București s-a pronunțat în favoarea reclamantului. Tribunalul a stabilit că, în conformitate cu art. 8 alin. (2) din Legea nr. 9/1998, sumele stabilite de comisia județeană trebuie să fie actualizate cu rata inflației în cazul în care nu au fost plătite în anul în care au fost acordate.

12. La 21 februarie 2005 Curtea de Apel București a infirmat soluția și a decis că reclamantul nu are dreptul la actualizarea sumei la rata inflației.

13. Instanța de recurs a decis că tribunalul a interpretat legea aplicabilă în mod incorect, întrucât dreptul la actualizarea sumei cu rata inflației trebuia stabilit la data la care comisia centrală a validat hotărârea comisiei județene. Întrucât plata a fost efectuată *uno actu* în cursul aceluiași an în care comisia centrală a luat hotărârea, și nu în tranșe, reclamantul nu avea dreptul la o actualizare cu rata inflației.

14. De asemenea a ajuns la concluzia că nevalidarea de către comisia centrală a hotărârii comisiei județene în termen de 60 de zile nu putea reprezenta o bază legală pentru actualizarea sumei în cauză.

II. Dreptul și practica interne relevante

15. Pentru o descriere generală a cadrului juridic și a mecanismelor interne create pentru evaluarea diferitelor tipuri de restituire și de compensare, a se vedea *Maria Atanasiu și alții*

împotriva României, nr. 30.767/05 și 33.800/06, pct. 45—51, 12 octombrie 2010. După cum se menționează în această hotărâre-pilot, statul român și-a asumat prin diferite tratate internaționale semnate la momente relevante obligația de a-i compensa pe foștii proprietari sau pe succesorii acestora, care au pierdut locuințe, terenuri sau culturi abandonate pe anumite teritorii ca urmare a schimbării frontierelor înainte și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Procedura administrativă pentru a obține o compensație pentru astfel de bunuri, prevăzută de legile nr. 9/1998, nr. 290/2003 și nr. 393/2006 și coordonată de Autoritatea Națională, era diferită de cea pentru bunurile imobile naționalizate de regimul comunist, iar fondurile necesare proveneau de la bugetul de stat (a se vedea *Maria Atanasiu și alții*, citată anterior, pct. 51), astfel cum se prezintă succint și în continuare.

A. Legea nr. 9/1998

16. Legea nr. 9/1998 a intrat în vigoare la 14 martie 1998 și a fost modificată în 2004 și în 2007; stabilea un mecanism de compensații pentru cetățenii români ale căror bunuri imobile au fost confiscate fără plata unei compensații adecvate, în temeiul Tratatului de la Craiova, semnat între România și Bulgaria la 7 septembrie 1940 (a se vedea *infra*, pct. 32).

17. Mecanismul se referea, în esență, la o compensație bănească sau la dreptul de a primi acțiuni la societățile comerciale cu capital de stat. Termenul prevăzut pentru depunerea unor astfel de cereri a fost stabilit de art. 4 alin. (1) la 18 luni de la data intrării în vigoare a legii. Acest termen a fost prelungit ulterior prin Legea nr. 97/2005 la o perioadă de încă 12 luni, începând cu data intrării în vigoare a legii la 21 aprilie 2005 și ulterior prin Legea nr. 348/2006, pentru o perioadă de încă 18 luni, începând cu data intrării în vigoare a legii la 28 iulie 2006.

18. Organismele responsabile pentru aplicarea legii erau comisiile județene, constituite în cadrul fiecărui județ (inclusiv în municipiul București), sub autoritatea prefectului, precum și comisia centrală pentru aplicarea Legii nr. 9/1998.

19. În temeiul art. 7 alin. (1), comisiile județene aveau responsabilitatea de a verifica și soluționa cererile de acordare a compensațiilor în termen de cel mult 6 luni de la data înregistrării. Hotărârile comisiilor județene erau comunicate reclamantilor și comisiei centrale și puteau fi contestate de către reclamantii în fața comisiei centrale în termen de 15 zile. Aceasta din urmă avea obligația de a valida sau de a invalida hotărârile în termen de 60 de zile.

20. La rândul lor, hotărârile adoptate de comisia centrală puteau fi contestate în fața instanțelor interne.

21. Normele metodologice emise pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, în vigoare începând cu 30 noiembrie 1998, prevedeau, printre altele, o metodă de calcul pentru stabilirea compensației. Suma respectivă urma să fie actualizată atunci când se efectua plata, în conformitate cu art. 8, 21 și 27 din norme, pe baza indicelui veniturilor salariale medii din ultima lună a trimestrului anterior momentului plății efective.

22. În versiunea sa inițială, art. 8 prevedea la alin. (3) că „În termen de 60 de zile de la împlinirea termenului prevăzut la art. 4 alin. (1), în funcție de volumul compensațiilor ce urmează a se acorda prin hotărâre a Guvernului, se va stabili modalitatea de eşalonare a acordării compensațiilor, prețurile actualizându-se în raport cu coeficientul de inflație. Eşalonarea plăților nu va depăși 2 ani consecutivi.”

Acest alineat a devenit alin. (2) la 9 noiembrie 1999 și prevedea următoarele:

„(2)... În cazul în care compensațiile se plătesc în anul în care au fost stabilite, acestea se acordă la nivelul la care au fost validate de comisia centrală, iar în situația în care se achită în anul următor (...) se actualizează în raport cu indicele de creștere a prețurilor de consum din ultima lună pentru care a fost publicat de către Comisia Națională pentru Statistică

înaintea plății, față de luna decembrie a anului anterior. Eşalonarea plăților nu poate depăși 2 ani consecutivi.”

23. Hotărârea Guvernului nr. 286/2004, în vigoare din 22 martie 2004, prevedea la art. 5 că o compensație validată de comisia centrală urmează să fie plătită eşalonat în două tranșe anuale, respectiv 40% în anul în care se face plata și 60% anul următor, a doua tranșă fiind actualizată la rata inflației, în condițiile Legii nr. 9/1998.

24. Din 18 octombrie 2004, data la care a intrat în vigoare Hotărârea Guvernului nr. 1.643/2004, responsabilitățile comisiei centrale au fost preluate de către Departamentul pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, care funcționa în cadrul Cancelariei Primului-Ministru. Departamentul înainta hotărârile de validare adoptate de comisiile județene, spre aprobare, către șeful Cancelariei Primului-Ministru.

Departamentul mai avea atribuția de a formula o propunere de actualizare a compensației la data emiterii hotărârii de validare, conform Legii nr. 9/1998.

25. Aceste responsabilități au fost preluate de Autoritatea Națională, începând de la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 361/2005, și anume la 29 aprilie 2005; acest act a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 240/2006 la 27 februarie 2006.

26. Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, astfel cum au fost modificate la 26 octombrie 2007 prin Hotărârea Guvernului nr. 1.277/2007, prevedeau la art. 38 alin. (1) că plata compensației se va face de către Autoritatea Națională, în calitate de instituție responsabilă pentru soluționarea tuturor cererilor depuse în temeiul legilor de restituire a proprietăților adoptate în România.

B. Legea nr. 164/2014

27. Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003 a intrat în vigoare la 18 decembrie 2014.

28. Art. 10 din lege stabilește termenele în care trebuie făcute toate plățile; alin. (4) și (5) ale acestui articol se referă, în esență, la modul în care trebuie să fie actualizată compensația pentru a ține cont de rata inflației, pe baza indicelui de creștere a prețurilor de consum, de la momentul emiterii deciziei și până la data intrării în vigoare a legii.

C. Decizia din 19 martie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție

29. Având în vedere jurisprudența internă divergentă în ceea ce privește art. 8 alin. (2) din Legea nr. 9/1998 și art. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 286/2004 în ceea ce privește modul de actualizare a sumelor acordate drept compensații reclamantilor, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a formulat recurs în interesul legii, mecanism general conceput pentru a unifica și soluționa opiniile contradictorii pronunțate de instanțele interne în interpretarea unui text juridic specific.

30. Prin decizia din 19 martie 2007, Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că, ținând seama de principiul *restitutio in integrum*, interpretarea corectă a art. 8 alin. (2) din Legea nr. 9/1998 este aceea că data stabilirii cuantumului compensației este data la care comisiile județene au emis hotărârile. În cazul în hotărârea nu este validată în termenul legal de 60 de zile, ceea ce s-a întâmplat în numeroase situații, întreaga sumă stabilită inițial trebuie actualizată pentru a ține seama de inflație, în raport cu indicele de creștere a prețurilor de consum.

31. În continuare, Înalta Curte a arătat că această concluzie pe care a adoptat-o era una evidentă, în lumina legislației aplicabile, care reprezenta o reglementare neîndoelnică, bazată pe principiul compensării integrale a reclamantilor pentru prejudiciul cauzat. Această interpretare a Înaltei Curți a devenit obligatorie pentru toate instanțele interne *ex nunc*.

D. Dreptul internațional relevant

32. Tratatul de la Craiova a fost semnat la 7 septembrie 1940 de către România și Bulgaria. Potrivit termenilor acestui tratat, părțile semnatare au convenit asupra liniei de frontieră care urma să fie stabilită între cele două țări, în special cu referire la sectorul cuprins între Marea Neagră și Dunăre (*Cadrilaterul*). Art. III din tratat prevedea strămutarea obligatorie a cetățenilor români de etnie bulgară care locuiau în Tulcea și Constanța în Bulgaria și strămutarea etnicilor români care locuiau în raioanele Durostor și Caliacra în România. Art. V din anexa C la tratat prevedea că statul român ia în sarcina sa despăgubirea cetățenilor români care, în urma strămutării obligatorii, au fost obligați să își abandoneze bunurile situate în zonele rurale care au fost transferate Bulgariei.

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

33. Reclamantul s-a plâns că, întrucât statul nu a validat hotărârea comisiei județene în termenul-limită legal de 60 de zile, ceea ce a făcut imposibil să se obțină în instanță o actualizare la rata inflației a sumei la care era îndreptățit, a suferit o pierdere pecuniară pentru care statul este responsabil.

Art. 1 din Protocolul nr. 1 este redactat după cum urmează:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

34. Guvernul a susținut că plângerea reclamantului era incompatibilă *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției, în măsura în care instanțele interne nu au recunoscut dreptul reclamantului la actualizarea sumei acordate drept compensație [Guvernul a citat *Kopecký împotriva Slovaciei* (MC), nr. 44.912/98, CEDO 2004-IX].

În continuare, a afirmat că reclamantul nu putea avea nici pretenții legitime în acest sens, având în vedere faptul că interpretarea legislației interne relevante făcea obiectul unor controverse.

35. Reclamantul nu a fost de acord cu acest argument, susținând că legea însăși îi garantează dreptul la compensație integrală, ceea ce presupune și dreptul la actualizarea sumei cu rata inflației la momentul plății efective, ținând cont de timpul scurs între data atribuirii compensației și validarea acesteia de către comisia centrală.

36. Curtea observă că principalul capăt de cerere al reclamantului privește prejudiciul material suferit, care a fost cauzat de nevalidarea de către autorități a hotărârii prin care să i se acorde compensația în timp util; un astfel de eșec, întărit de refuzul curții de apel de a-i recunoaște dreptul la actualizarea sumei acordate drept compensație, i-a încălcat aparent dreptul la respectarea bunurilor sale.

Curtea consideră că, în astfel de circumstanțe, chestiunea dacă reclamantul avea sau nu dreptul de a obține actualizarea compensației cu rata inflației, în măsura în care comisia centrală nu a validat hotărârea de acordare a compensației în timp util este strâns legată de fondul capătului de cerere potrivit căruia mecanismul de acordare a compensațiilor stabilit prin Legea nr. 9/1998 este inefficient. În consecință, Curtea consideră că excepția guvernului trebuie unită cu fondul capătului de cerere formulat de reclamant în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

37. Curtea constată în continuare că această cerere nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 a) din Convenție. De asemenea constată că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

38. Guvernul a susținut că hotărârea pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție la 19 martie 2007 (a se vedea *supra*, pct. 30) făcea referire la o situație de fapt diferită, în care compensația era plătită în două tranșe, de 40%, respectiv 60% din suma totală, ceea ce nu este cazul în situația reclamantului, care a primit întreaga sumă într-o singură tranșă.

Acesta a concluzionat că, întrucât reclamantul a primit întreaga compensație la care avea dreptul, plângerea trebuie respinsă ca fiind nefondată.

39. Reclamantul a reamintit că autoritățile interne aveau obligația de a urma procedurile în anumite termene, iar faptul că nu au reușit acest lucru i-a încălcat drepturile garantate de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, întrucât compensația primită a fost mult mai mică decât cea la care era îndreptățit conform legii.

În continuare, a susținut că dispozițiile legale care îi confereau dreptul la o actualizare a compensației erau clare și în conformitate cu scopul general al legii, și anume *restitutio in integrum*. Această interpretare a dispozițiilor legale aplicabile a fost confirmată de Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia sa din recursul în interesul legii, pronunțată la 19 martie 2007.

40. Curtea reamintește că un reclamant poate invoca o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 doar în măsura în care hotărârile contestate au ca obiect „bunurile” sale în sensul acestei dispoziții. „Bunuri” pot fi „bunuri existente” sau pretenții care sunt suficient individualizate pentru a fi considerate „active”. Atunci când, la fel ca în cazul de față, un interes patrimonial este de natura unei pretenții, aceasta poate fi considerată drept un „activ” numai dacă există o bază suficientă pentru respectivul interes în dreptul național (de exemplu, atunci când există o jurisprudență constantă a instanțelor interne care să îl confirme), adică, în cazul în care pretenția este stabilită suficient pentru a fi executorie [a se vedea *Kopecký* (MC), citată anterior, pct. 48—49 și 52].

41. Curtea reamintește că prima și cea mai importantă cerință a art. 1 din Protocolul nr. 1 este ca ingerința din partea unei autorități publice în folosința dreptului la respectarea bunurilor să fie legală, nu arbitrară [a se vedea *Iatridis împotriva Greciei* (MC), nr. 31.107/96, pct. 58, CEDO 1999-II].

42. Curtea consideră că, atunci când se referă la „lege”, art. 1 din Protocolul nr. 1 face aluzie la același concept care poate fi găsit în oriunde altă parte în Convenție, concept care cuprinde atât dreptul statutar, cât și jurisprudența. Art. 1 face referire la calitatea legii în cauză, impunând condiția ca aceasta să fie accesibilă pentru persoana în cauză, precisă și previzibilă (a se vedea *Carbonara și Ventura împotriva Italiei*, nr. 24.638/94, pct. 64, CEDO 2000-VI).

43. Curtea acceptă că autoritățile naționale sunt cele care trebuie, în primul rând, să interpreteze și să aplice dreptul intern.

Cu toate acestea, în speță, Curții i se solicită să stabilească dacă modul în care a fost interpretat și aplicat dreptul intern a produs consecințe care respectă principiile Convenției (a se vedea *Mullai și alții împotriva Albaniei*, nr. 9.074/07, pct. 114, 23 martie 2010).

44. În această privință, Curtea observă că pretenția reclamantului ca valoarea compensației să fie actualizată a fost confirmată de mai multe ori de instanțele de judecată, mai întâi, de Tribunalul București la 17 februarie 2002, decizie care a fost confirmată de Curtea de Apel București în hotărârea sa definitivă din 23 iunie 2003; în cele din urmă, Tribunalul București a admis această cerere la 16 aprilie 2004 (a se vedea *supra* 67). Desigur, această din urmă hotărâre a fost anulată de Curtea de Apel București la 21 februarie 2005 (a se vedea *supra* 12—13).

Cu toate acestea, Curtea nu poate ignora faptul că dispozițiile legale care stipulează modul în care urma să fie calculată compensația menționează în mod constant existența unui mecanism de actualizare, stabilit la data plății efective (a se vedea *supra*, pct. 21—24).

Același principiu a fost reiterat în actuala Lege nr. 164/2014, art. 10 alin. (4) (a se vedea *supra* 28).

În acest context, Curtea face trimitere la motivarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a admite recursul în interesul legii la 19 martie 2007, potrivit căreia textele juridice care stabilesc o actualizare a mecanismului de compensare erau „clare și de necontestat”, având în vedere scopul principal al legii, care era *restitutio in integrum*, și anume de a-i compensa în întregime pe reclamânți (a se vedea *supra* 30—31). Înalta Curte, în acest recurs extraordinar destinat să unifice și să soluționeze jurisprudența internă divergentă în materie care existase până la acel moment, a confirmat validitatea interpretării date legii aplicabile de către instanțele interne care, în cazul de față, au permis recunoașterea dreptului reclamantului la o actualizare automată a valorii inițiale a compensației (a se vedea *supra* 7 și 11).

45. Curtea consideră că, având în vedere cele de mai sus, cererea reclamantului de a obține o actualizare a compensației acordate — actualizare impusă de validarea tardivă de către comisia centrală a hotărârii comisiei județene — avea o bază suficientă în dreptul intern pentru a fi considerată un „activ” și, prin urmare, un „bun” protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

46. În lumina constatării sale de mai sus, potrivit căreia cererea reclamantului de actualizare a valorii compensației a fost stabilită în mod suficient pentru a se califica drept un „activ”, atrăgând protecția art. 1 din Protocolul nr. 1, Curtea consideră că refuzul Curții de Apel București de a da curs cererii a constituit, fără îndoială, o ingerință în dreptul acestuia la respectarea bunurilor.

47. Curtea observă că decizia pronunțată de Curtea de Apel București la 21 februarie 2005 intră în conflict cu constatările instanțelor anterioare sesizate de reclamant, confirmând, în cauza reclamantului, relevanța dispozițiilor art. 8 alin. (3) [modificat ulterior în art. 8 alin. (2)], care admitea actualizarea compensației în situații specifice prevăzute de acesta; în plus, nu a fost oferit niciun motiv pertinent pentru o astfel de discordanță (a se vedea *supra* 13).

48. Curtea a decis deja că, în cazul în care astfel de decizii vădit contradictorii interferează cu dreptul la respectarea bunurilor și nu este oferită nicio explicație rezonabilă pentru divergență, o astfel de ingerință nu poate fi considerată legală în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, deoarece aceste decizii contradictorii conduc la o jurisprudență inconsecventă, căreia îi lipsește precizia necesară pentru a permite persoanelor fizice să prevadă consecințele acțiunilor lor (a se vedea *Brezovec împotriva Croației*, nr. 13.488/07, pct. 67—68, 29 martie 2011).

49. Având în vedere considerentele de mai sus, rezultă că ingerința contestată, sub forma hotărârii Curții de Apel București din 21 februarie 2005, nu a fost previzibilă pentru reclamant care, bazându-se pe jurisprudența existentă a instanțelor și pe textele și principiile juridice aplicabile, aștepta în mod rezonabil să îi fie admisă cererea sa de actualizare a compensației.

50. Ingerința a fost, prin urmare, incompatibilă cu principiul legalității și contravine, așadar, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

În urma acestei constatări este inutil să se mai examineze dacă s-a păstrat un just echilibru între cerințele interesului general al comunității și cerințele de protejare a drepturilor fundamentale ale reclamantului.

51. Rezultă că excepția Guvernului cu privire la incompatibilitatea *ratione materiae* trebuie să fie respinsă. Mai mult, Curtea constată că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

II. Cu privire la celelalte pretense încălcări ale Convenției

52. Reclamantul s-a plâns totodată și de alte aspecte legate de caracterul inechitabil al procedurilor atacate, cum ar fi rezultatul lor nesatisfăcător și faptul că instanțele nu au fost imparțiale.

53. Având în vedere toate materialele de care dispune și în măsura în care aceste capete de cerere intră în sfera sa de competență, Curtea consideră că nu există niciun indiciu al vreunei încălcări a drepturilor și a libertăților stabilite în Convenție sau în protocoalele la aceasta. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și art. 35 § 4 din Convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

54. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

55. Reclamantul a susținut că sumele care i-au fost acordate drept compensație ar trebui actualizate cu rata inflației, perioada de referință fiind de la 15 decembrie 2010 până în prezent. Conform calculului său, pe baza ratei inflației, această sumă este de 260 818 314,90 RON.

De asemenea, reclamantul a solicitat suma de 100 000 EUR (euro) cu titlu de prejudiciu moral.

56. Guvernul a argumentat că reclamantul nu are dreptul la pretenții bănești, întrucât compensația la care avea dreptul i-a fost plătită în întregime în 2003.

În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul consideră că o constatare a unei încălcări ar fi suficientă în acest sens.

57. Curtea observă că reclamantul a suferit un prejudiciu material, în măsura în care nu a primit sumele la care avea dreptul, în conformitate cu dreptul intern.

După cum a reiterat în numeroase rânduri, o hotărâre în care constată o încălcare impune statului părât obligația legală de a-i pune capăt și de a-i repara consecințele astfel încât să restabilească pe cât posibil situația existentă înainte de încălcare [a se vedea *Iatridis împotriva Greciei* (reparație echitabilă) (MC), nr. 31.107/96, pct. 32, CEDO 2000—XI].

Curtea observă că art. 509 alin. (10) C. proc. civ. român permite redeschiderea procedurilor interne pentru a remedia încălcările constatate de aceasta. Având în vedere natura plângerii reclamantului și motivele pentru care a constatat o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Curtea consideră că, în speță, forma cea mai potrivită de acordare a unei reparații ar fi cea de a redeschide procedura contestată, în timp util (a se vedea *Brezovec*, citată anterior, pct. 79, și, *mutatis mutandis*, *S.C. Uzinexport S.A. împotriva României*, nr. 43.807/06, pct. 41, 31 martie 2015).

De asemenea, Curtea consideră că reclamantul are dreptul la plata de despăgubiri cu titlu de prejudiciu moral și îi acordă, pronunțându-se în echitate, 900 EUR cu acest titlu.

B. Cheltuieli de judecată

58. Reclamantul nu a formulat nicio pretenție întemeiată în această privință.

C. Dobânzi moratorii

59. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de creditare marginală, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară admisibilă cererea în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
3. hotărăște:
  - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 900 EUR (nouă sute euro) pentru prejudiciul moral, care trebuie convertită în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;
  - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 5 aprilie 2016, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulamentul Curții.

PREȘEDINTE
ANDRÁS SAJÓ

Grefier adjunct,
Fatoş Araci

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenție și art. 74 § 2 din Regulamentul Curții, la prezenta hotărâre se anexează opinia separată a domnului judecător Wojtyczek.

A.S.

F.A.

Opinia concordantă a domnului judecător Wojtyczek

1. Sunt de acord cu colegii mei că ingerința în drepturile reclamantului era incompatibilă cu principiul legalității. Cu toate acestea, nu sunt de acord cu motivarea din prezenta speță.

2. Motivarea face trimitere în pct. 44 la decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție, „potrivit căreia textele juridice care stabilesc o actualizare a mecanismului de compensare erau «clare și de necontestat», având în vedere scopul principal al legii, care era *restitutio in integrum*, adică a-i despăgubi în întregime pe reclamantii”. Curtea susține în continuare că „ingerința contestată, care ia forma hotărârii Curții de Apel București din 21 februarie 2005, nu a fost previzibilă pentru reclamant care, bazându-se pe **jurisprudența existentă a instanțelor** și pe textele și principiile juridice aplicabile, ar fi sperat în mod rezonabil ca cererea sa de actualizare a compensației să fie admisă” (pct. 49, sublinierea ne aparține). Trebuie subliniat că, la acest punct, jurisprudența internă este considerată ca fiind suficient de clară pentru a crea așteptări în ceea ce privește actualizarea.

În același timp, Curtea pune accent pe hotărârile divergente ale instanțelor interne (pct. 49) și afirmă următoarele la pct. 48: „Curtea a decis deja că, în cazul în care astfel de decizii vădit contradictorii interferează cu dreptul la respectarea bunurilor și nu este oferită nicio explicație rezonabilă pentru divergență, o astfel de ingerință nu poate fi considerată legală în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, deoarece aceste decizii contradictorii conduc la o jurisprudență inconsecventă, căreia îi lipsește precizia necesară pentru a permite persoanelor fizice să prevadă consecințele acțiunilor lor (a se vedea *Brezovec împotriva Croației*, nr. 13.488/07, pct. 67—68, 29 martie 2011).”

În opinia noastră, pasajele menționate mai sus relevă o contradicție în motivare. Pe de o parte, majoritatea susține că legislația națională era compatibilă cu cerințele de claritate și predictibilitate. Pe de altă parte, invocă în altă parte în motivare că legislației naționale îi lipseau precizia și predictibilitatea necesare. Cum ar putea fi aceste două afirmații reconciliate, nu știu.

3. În evaluarea pe care am făcut-o, dreptul intern era clar și incontestabil, așa cum a recunoscut și Înalta Curte de Casație în hotărârea sa din 19 martie 2007. Hotărârile judecătorești prin care se refuza cererea de actualizare a compensației s-au bazat pe o interpretare arbitrară a dispozițiilor legale existente. Acestea nu aveau niciun temei juridic în dreptul intern. Aceste considerații sunt suficiente pentru a concluziona că a avut loc o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1.

Într-o astfel de situație, în care un anumit tip de ingerință în anumite drepturi este exclusă în mod clar de legislația națională, întrebarea dacă această ingerință era previzibilă devine fără obiect. În temeiul statului de drept, o ingerință vădit ilegală nu poate fi în mod rezonabil considerată ca fiind predictibilă. Chestiunea predictibilității devine relevantă în cazul în care o ingerință în drepturi este permisă de legislația națională.

4. Calitatea motivărilor prezentate în hotărârile judecătorești reprezintă condiția prealabilă pentru legitimitatea judecătorilor. Regretăm că motivării speței îi lipsesc suficiența precizie și claritatea.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2016 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2016 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

